

11/01/2023

Aan:
Mevrouw Zuhail Demir
Vlaams minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme
Koning Albert II-laan 7
1210 Sint-Joost-ten-Node

Betreft: de bekabelde digitale meter

Mevrouw de Minister,

(in cc: VREG, de leden van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn in het Vlaams Parlement, Fluvius, SERV.)

Netbeheerder Fluvius is momenteel volop draadloze digitale “slimme” meters aan het uitrollen in Vlaanderen, zoals in 2019 vastgelegd in het Energiedecreet. In het Energiebesluit was voorzien dat er op 1 januari 2023 een bekabelde versie zou komen voor wie zich niet aan elektromagnetische straling van de meters wil blootstellen, maar het nu voorgestelde alternatief voldoet daar niet aan. Graag lichten we dit toe.

Reeds in 2015 hebben wij vanuit onze verenigingen proactief [brieven](#) gericht aan toen nog Infrac en Eandis om de aandacht te vestigen op de elektromagnetische stralingsblootstelling van draadloos communicerende elektriciteits- en gasmeters. Wij vroegen om deze stralingsblootstelling zoveel mogelijk te reduceren en alleszins ook een niet-stralend alternatief te voorzien voor mensen die niet aan dergelijke straling wensen te worden blootgesteld in hun eigen woonst. In het bijzonder voor mensen met elektrohypersensitiviteit is dit een absolute noodzaak.

In de loop van 2018 hadden wij hierover constructief overleg met verschillende Vlaamse parlementsleden uit verschillende fracties. Op 17 oktober 2018 werden daarom twee vertegenwoordigers van de Vereniging ElektroHyperSensitiviteit (VEHS) Vlaanderen uitgenodigd op de hoorzitting over digitale meters in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, ter voorbereiding van de wijziging van het Energiedecreet. Bijgevoegd bij dit schrijven vindt u nogmaals de powerpoint-slides van de presentatie die toen gegeven is en het verslag van die hoorzitting (zie ook [deze link](#)).

Net zoals in onze eerdere brieven aan de netbeheerder(s) werd in deze presentatie toegelicht dat er **drie niet-stralende alternatieven zijn voor een draadloos communicerende slimme meter**, die in andere landen reeds als opt-out worden aangeboden:

Een opt-out voor Vlaanderen

Een meter zonder stralingsblootstelling (zowel elektriciteit als gas) – verschillende mogelijkheden:

1. Behoud analoge meter

- Eventueel ook mogelijkheid tot herinstallatie, bv. bij verhuis naar woonst waar reeds digitale meter aanwezig is. In Nederland is dit mogelijk.

2. Een digitale meter zonder (draadloze) communicatiefunctie

- Uitlezing meterstand ter plaatse.
- Komt ook tegemoet aan de bezorgdheden rond privacy

3. Een digitale meter die via de kabel communiceert met de netbeheerder + kabelverbinding tussen elektriciteitsmeter en gasmeter.

Echter:

- Het leggen van een kabel is niet altijd praktisch haalbaar
- Probleem voor huurders die afhankelijk zijn van toestemming eigenaar
- Via eigen internetverbinding klant?

=> Niet voor iedereen een oplossing

Zoals u ziet is er bij geen enkele van deze alternatieven sprake van een installatie van een draadloze zendantenne op de gevel of in de tuin.

Uit de tussenkomsten en het debat na deze presentatie bleek dat parlementsleden open stonden voor onze bezorgdheden en de nood aan een niet-stralend alternatief konden onderschrijven. Ook het betrokken commissielid van uw eigen partij bleek er voorstander van om een bekabelde meter ter beschikking te stellen en dit zo op te nemen in het lastenboek voor de bestelling van de nieuwe digitale meters.

Het resultaat hiervan was dat in het Energiebesluit de volgende passage opgenomen werd (art. 3.1.52§1):

*“Elke netgebruiker heeft uiterlijk op 1 januari 2023 het recht te kiezen voor de plaatsing van een digitale meter die **communiceert** met de distributienetbeheerder **via bekabeling**.”* [eigen nadruk]

In haar Arrest 5/2021 heeft het Grondwettelijk Hof bevestigd dat dit inderdaad zo moeten worden geïnterpreteerd dat iedere netgebruiker zonder meer moet kunnen kiezen voor een communicatie via bekabeling **in plaats van een draadloze communicatie**.

Gedurende lange tijd was er vanwege Fluvius geen enkel nieuws over de ontwikkeling van deze bekabelde meter, enkel dat hij er zou komen vanaf 1 januari 2023. Intussen werden heel wat mensen een draadloze digitale meter opgedrongen, waarna ze er last van kregen en nu vragen deze opnieuw te laten verwijderen om te vervangen door een bekabeld exemplaar.

In uw [antwoord op een parlementaire vraag](#) hierover lezen wij echter het volgende:

“De oplossing van een bekabelde digitale elektriciteitsmeter bestaat uit het bijplaatsen van een externe buitenantenne op de gevel of aan de rooilijn die via een kabel wordt geconnecteerd met de digitale elektriciteitsmeter. Er wordt dus geen gebruik gemaakt van de internetverbinding van de klant. Indien de bekabelde digitale meter geplaatst wordt op vraag van de klant, zal daar een kostprijs voor de klant tegenover staan.”

Dit wordt ook bevestigd op de [website van Fluvius](#).

Wij zijn hierdoor met verstomming geslagen.

Deze “oplossing” uitgewerkt door Fluvius kan op geen enkele manier gezien worden als een **bekabelde** oplossing en **is niet conform aan de wetgeving (zie definitie opgenomen in het Energiebesluit)**. Het gaat nog steeds om een **draadloos communicerende** meter, die net zoals andere meters honderden tot duizenden stralingspulsen per dag zal uitzenden. Een bekabelde oplossing betekent dat het dataverkeer van de meter verloopt via een bekabeld datanetwerk, en **niét** via het mobiele telecommunicatienetwerk (4G).

Tenzij men over een groot domein beschikt zal de buitenantenne zich altijd in de nabijheid van de woonst bevinden, vaak zelfs rechtstreeks op de gevel, en dus ook zorgen voor stralingsblootstelling **binnenshuis** en desgevallend in de **eigen tuin**. Mensen die willen kiezen voor een digitale meter zonder stralingsblootstelling willen evenmin een **draadloze** zendantenne op hun gevel of in hun tuin!

De installatie van een buitenantenne is allesbehalve gebruiksvriendelijk en laagdrempelig, en vereist werken die eerder ingrijpend zijn (doorboren buitenmuur, openbreken tuin of oprit om verlengkabel op 60 cm diepte te leggen, installatie van een zichtbare buitenantenne/meterkast, etc.)

Bovendien lezen wij dat Fluvius hiervoor een installatiekost van 340€ (installatie op gevel) tot 821€ (installatie op de rooilijn¹) wil aanrekenen², wat compleet buitensporig is en een grove schending van het gelijkheidsbeginsel. Het belemmert de politieke en door het Grondwettelijk Hof vastgelegde **vrije** en onbelemmerde keuze voor een niet-stralend alternatief.

Moeten we dit begrijpen als puur pestgedrag vanwege Fluvius? De consument zelf heeft niet gekozen voor deze uitrol van straling uitzendende meters, wordt verplicht deze te laten installeren en zou zich dus ook niet blauw moeten betalen om zich ertegen te beschermen. En waarom zou iemand met een slecht bereik in huis **niét** moeten betalen voor de installatie van een buitenantenne?

Wat Fluvius nu uitgewerkt heeft, is louter een oplossing voor een probleem dat zij zelf hebben gecreëerd door te kiezen voor draadloze communicatietechnologie voor meters die zich vaak in betonnen kelders bevinden met weinig mobiel bereik. Inderdaad, afgelopen september werd in de media bericht dat slimme meters massaal niet werken en dat tienduizenden meters [geen verbinding maken](#).

Dit wil Fluvius oplossen door een buitenantenne, wat ze nu blijkbaar gemakshalve meteen ook voorstellen als de “bekabelde” meter. Wij stellen ons de vraag welke moeite Fluvius eigenlijk heeft gedaan om oprecht de schouders te zetten onder de ontwikkeling van een werkelijk bekabelde meter. Telenet en Fluvius gaan de komende jaren volop inzetten op de realisatie van het (bekabelde) [‘datanetwerk van de toekomst’](#). Proximus is ook volop bezig met de uitrol van een nieuw glasvezelnetwerk (‘Fiberklaar’). Waarom kunnen ook de digitale meters daar niet rechtstreeks op aangesloten worden?

Mevrouw de minister, wij zouden u respectvol maar met aandrang willen vragen om te interveniëren in dit dossier en ervoor te zorgen dat Fluvius de wetgeving respecteert.

Wij betreuren de ogenschijnlijke kwade wil van Fluvius en stellen ons grote vragen bij het gebrek aan respect dat ze tonen voor het arrest van het Grondwettelijk Hof en voor de expliciete wens van het

---

¹ Waarbij men de graafwerken zelf moet (laten) uitvoeren!

² Exclusief de kost van de voorbereidende werken die men zelf moet (laten) uitvoeren!

Vlaams parlement en de vorige Vlaamse regering om een niet-stralend (dus ook niet buitenshuis stralend) alternatief te voorzien voor iedere burger die daarom vraagt.

Indien het te moeilijk blijkt om specifiek een bekabeld alternatief te ontwikkelen (ook al bestaan daar in het buitenland wel geslaagde voorbeelden van³), lijkt het ons noodzakelijk om te kijken naar de twee andere alternatieven (zie hoger) en eventueel ook het Decreet/Besluit in die zin aan te passen.

Het plaatsen van een digitale meter met een uitgeschakelde draadloze communicatiemodule (zonder buitenantenne) is een eenvoudig, haalbaar en betaalbaar alternatief. Onder meer in Nederland wordt dit al vele jaren en zonder problemen als alternatief aangeboden.

Daarbij is het belangrijk dat:

- een netgebruiker op eender welk moment en door een eenvoudige procedure de omschakeling kan maken van stralend/communicerend naar niet-stralend/niet-communicerend of omgekeerd (in geval van verhuis, ontstaan van gezondheidsproblemen, gewijzigde gezinssituatie, etc.).
- op de meter zelf wordt aangeduid, met name aan de hand van een controlelampje, of de draadloze communicatiemodule in- of uitgeschakeld staat, zodat de consument dit makkelijk zelf kan controleren, wat belangrijk is voor de gemoedsrust.

Bij een dergelijke niet-communicerende meter blijft een meteropname ter plaatste nodig. Om dit op een eenvoudigere manier te regelen, zonder dat er extra kosten moeten worden aangerekend voor het langskomen van een meteropnemer, hebben wij aan Fluvius gesuggereerd om in de toekomst een knop te voorzien op de digitale meter waarmee men manueel (door op de knop te drukken) één keer per maand of per jaar een kort signaal kan versturen om het verbruik door te geven. Een ander alternatief is het doorgeven van meterstanden via de website.

Wij merken nog op dat voor mensen met elektrohypersensitiviteit het behoud van een analoge meter eigenlijk de meest ideale optie is, vanwege de problematiek van zogenaamde [‘vuile stroom’ bij digitale meters](#).

Net zoals in zovele andere landen en regio's moet het ook in Vlaanderen mogelijk zijn om een niet-stralend alternatief te bieden dat voor iedereen aanvaardbaar en betaalbaar is.

Wij danken u voor uw tijd en voor uw aandacht en zien uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Beperk de Straling
info@beperkdestraling.org
www.beperkdestraling.org

VEHS Vlaanderen
contact@vehs.be
<https://vehs.be>

---

³ Zie o.a. https://www.smartgrid.gov/project/epb_smart_grid_project: "The Electric Power Board of Chattanooga's smart grid project involved deployment of a fiber optic network as the primary means of communication for all smart grid equipment."